

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА ІННОВАЦІЙ

ПРИЧОРНОМОРСЬКІ
ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ

Науковий журнал

Випуск 63

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

Головний редактор:

Шапошников Костянтин Сергійович – доктор економічних наук, професор,
ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій» (Одеса, Україна).

Члени редакційної колегії:

Вербівська Людмила Василівна – кандидат економічних наук, доцент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).

Гавкалова Наталія Леонідівна – доктор економічних наук, професор, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Харків, Україна).

Гальцова Ольга Леонідівна – доктор економічних наук, професор, Класичний приватний університет (Запоріжжя, Україна).

Дименко Руслан Анатолійович – доктор економічних наук, доцент, ДВНЗ Університет банківської справи (Львів, Україна).

Дука Анастасія Петрівна – доктор економічних наук, професор, професор, Національний університет "Чернігівська політехніка" (Чернігів, Україна).

Іртицева Інна Олександрівна – доктор економічних наук, професор, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна).

Коваль Віктор Васильович – доктор економічних наук, професор, Південний науковий центр НАН України та МОН України (Одеса, Україна).

Кудлаєва Наталія Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).

Лопашук Інна Афанасіївна – кандидат економічних наук, доцент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).

Марич Максим Григорович – кандидат економічних наук, доцент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).

Морозова (Селіверстова) Людмила Сергіївна – доктор економічних наук, професор, Київський національний торговельно-економічний університет (Київ, Україна).

Новикова Іннола Вікторівна – доктор економічних наук, професор, ВСП "Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва" (Київ, Україна).

Пономаренко Тетяна Вадимівна – доктор економічних наук, професор, Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Бугая (Київ, Україна).

Прохорчук Світлана Володимирівна – кандидат економічних наук, професор, Заклад вищої освіти «Міжнародний університет бізнесу і права» (Херсон, Україна).

Роговий Андрій Віталійович – доктор економічних наук, професор, Навчально-науковий інститут бізнесу, природокористування і туризму, Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна).

Сафонов Юрій Миколайович – доктор економічних наук, професор, ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України (Київ, Україна).

Стеблянко Ірина Олегівна – доктор економічних наук, професор, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Дніпро, Україна).

Федишин Майя Пилипівна – кандидат економічних наук, доцент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна).

Цвірко Олена Олександрівна – доктор економічних наук, професор, ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій» (Одеса, Україна).

Велькі Януш – доктор економічних наук, професор, Університет «Опольська політехніка» (Ополе, Польща).

Гросу Вероніка – доктор економічних наук, професор, Сучавський університет імені Штефана чел Маре (Сучава, Румунія).

Дзієканські Павел – доктор економічних наук, професор, Університет імені Яна Кохановського (Кельце, Польща).

Космулес Крістіна Габрієла – кандидат економічних наук, асистент професора, Сучавський університет імені Штефана чел Маре (Сучава, Румунія).

Міхальчук Камелія-Каталіна – кандидат економічних наук, доцент, Сучавський університет імені Штефана чел Маре (Сучава, Румунія).

Пілелієне Ліна – доктор економіки, професор маркетингу, Університет Вітаутаса Великого (Каунас, Литва).

Ситнік Інесса Василівна – доктор економічних наук, професор, Університет «Політехніка Опольська» (Ополе, Польща).

Соколюк Маріан – кандидат економічних наук, доцент, Сучавський університет імені Штефана чел Маре (Сучава, Румунія).

Хлачук Елена – доктор економічних наук, професор, Сучавський університет імені Штефана чел Маре (Сучава, Румунія).

Чоботару Маріус-Сорін – кандидат економічних наук, лектор, Сучавський університет імені Штефана чел Маре (Сучава, Румунія).

Електронна сторінка видання – www.bses.in.ua

Міжнародний цифровий ідентифікатор журналу:
<https://doi.org/10.32843/bses>

Науковий журнал «Причорноморські економічні студії»

включено до переліку наукових фахових видань України в галузі економічних наук (Категорія «Б») на підставі Наказу МОН України від 28 грудня 2019 року № 1643 (Додаток 4)

Галузь науки: економічні.

Спеціальності: 051 – Економіка; 071 – Облік і оподаткування;

*072 – Фінанси, банківська справа та страхування; 073 – Менеджмент; 075 – Маркетинг;
076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; 241 – Готельно-ресторанна справа;
242 – Туризм; 292 – Міжнародні економічні відносини.*

Науковий журнал індексується у наукометричній базі **Index Copernicus**.

**Затверджено до друку та поширення через мережу Інтернет відповідно до рішення вченої ради
Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій
(від 29 березня 2021 року протокол № 3).**

Науковий журнал «Причорноморські економічні студії» зареєстровано
Міністерством юстиції України
(Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 21934-11834Р від 23.03.2016 року)

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою
програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

ISSN (Print): 2524-0897

ISSN (Online): 2524-0900

© ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», 2021

ЗМІСТ

**РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ
ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ**

Шевчук Ж.А. ЕВОЛЮЦІЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВ ВЛАСНОСТІ В КОНТЕКСТІ ДОСЛІДЖЕНЬ ІСТОРІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ.....	7
---	---

**РОЗДІЛ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО
І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ**

Зайдман Г.Б., Якубовський С.О. ЕКОНОМІКА МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ ТА МОРСЬКА ТОРГІВЛЯ В СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ УЧЕНИХ ІЗ ПОСТРАДЯНСЬКИХ КРАЇН.....	11
--	----

**РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ**

Дишкантюк О.В., Марковська А.В. РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19: ШЛЯХИ ВИХОДУ З КРИЗИ.....	20
--	----

Копилюк О.І., Музичка О.М., Тимчишин Ю.В. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	24
---	----

Коцко Т.А. СИСТЕМА ФАКТОРІВ ТА МЕХАНІЗМ «ЗЕЛЕНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ» ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ КРАЇНИ.....	30
--	----

Кулаков О.О. СУТНІСТЬ ТА ОЗНАКИ ІНВЕСТИЦІЙ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА НА ПРИКЛАДІ ПРИЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ.....	40
---	----

Зоря О.П., Овчарук О.М., Мауер Д.Р. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЮ БЕЗПЕКОЮ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ СФЕРИ.....	47
--	----

Сабецька Т.І., Стефанишин Л.С., Григорів С.Ф. УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У СФЕРІ КАПІТАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА.....	52
---	----

Соколова О.М. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ СЕКТОРАЛЬНОЮ СТРУКТУРОЮ ЕКОНОМІКИ.....	58
--	----

Шаравара Р.І. ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	64
--	----

РОЗДІЛ 4. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Адлер О.О., Король А.Ю. ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТОВ «КОЗЯТИНСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»: РОЛЬ У ВИЗНАЧЕННІ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ.....	70
--	----

Добровольська Е.В., Покотильська Н.В. СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛІСОКОРИСТУВАННЯ.....	79
--	----

Казанджі А.В., Найда І.С., Левіна-Костюк М.О. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ОЛІЙНО-ЖИРОВОГО КОМПЛЕКСУ.....	84
---	----

**РОЗДІЛ 5. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ
І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА**

Бірюкова Ю.А. УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У ПРИЧОРНОМОРСЬКОМУ РЕГІОНІ.....	92
--	----

**РОЗДІЛ 6. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА**

Колонтай С.М., Плетос С.В.

СУЧАСНИЙ СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІВЕНТИВНОГО ТУРИЗМУ
В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ..... **99**

**РОЗДІЛ 7. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ,
СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА**

Грідін О.В.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРОЦЕСОМ ПРАЦІ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ..... **105**

РОЗДІЛ 8. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Гаврилко Т.О., Сокол А.О.

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ..... **111**

Другова О.С., Клепікова С.В., Романів В.В.

ОЦІНКА КРЕДИТНОГО РИЗИКУ У ФІНАНСОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ..... **118**

Зоря О.П., Бардіна Т.О., Зоря С.П.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ
КОНЦЕПЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ..... **124**

Миропольська М.В., Домбровська С.О.

ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТУВАННЯ КОМЕРЦІЙНИМИ БАНКАМИ
ТА МІКРОФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ..... **131**

РОЗДІЛ 9. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Долішня Т.І.

СУБ'ЄКТИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА:
ОПОДАТКУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ..... **137**

Костюк У.З., Савчук Т.В., Хома С.В.

ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА:
ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ..... **144**

РОЗДІЛ 10. СТАТИСТИКА

Іваненко О.І., Журавель М.Ф.

АНАЛІТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
ПРИЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ..... **149**

РОЗДІЛ 6. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

СУЧАСНИЙ СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІВЕНТИВНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

CURRENT STATE AND TRENDS OF INVENTIVE TOURISM DEVELOPMENT IN UKRAINE ON THE EXAMPLE OF ODESSA REGION

УДК 338.48(477)

<https://doi.org/10.32843/bSES.63-15>

Колонтай С.М.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри публічного управління
та менеджменту природоохоронної
діяльності

Одеський державний екологічний
університет

Плетос С.В.

старший викладач кафедри економіки
природокористування
Одеський державний екологічний
університет

Kolontai Svitlana

Odessa State Environmental University

Pletos Svitlana

Odessa State Environmental University

В останні роки сфера відпочинку, розваг і туризму є однією з найбільш перспективних сфер економіки та бізнесу. У статті досліджено сучасний стан івент-туризму в Україні та висвітлено основні тенденції його розвитку на прикладі Одеської області. Визначено сутність подієвого туризму (event-туризму) та його класифікацію. Охарактеризовано розвиток подієвого туризму на міжнародному ринку туристичних послуг. Висвітлено основні туристичні події регіону та розвиток подієвого туризму Одеської області. Виділено тематичні види подієвого туризму та сучасні івент-заходи і процес підготовки до їх проведення в регіоні. Сформовано напрями державного регулювання подієвого туризму в Україні та зокрема в Одеському регіоні. Розглянуто перспективи створення і реалізації подієвих турів на території України та запропоновано напрями розвитку подієвого туризму регіону. Наведено шляхи подальшого розвитку івент-туризму в Україні на прикладі Одеської області.

Ключові слова: туризм, івент-туризм, подієвий туризм, івент-заходи, фестивальний туризм, туристичний ринок.

В последние годы сфера отдыха, развлечений и туризма является одной из наиболее

перспективных сфер экономики и бизнеса. В статье исследовано современное состояние ивент-туризма в Украине и освещены основные тенденции его развития на примере Одесской области. Определены сущность событийного туризма (event-туризма) и его классификация. Охарактеризовано развитие событийного туризма на международном рынке туристических услуг. Освещены основные туристические события региона и развитие событийного туризма Одесской области. Выделены тематические виды событийного туризма и современные ивент-мероприятия и процесс подготовки к их проведению в регионе. Сформированы направления государственного регулирования событийного туризма в Украине и в частности в Одесском регионе. Рассмотрены перспективы создания и реализации событийных туров на территории Украины и предложены направления развития событийного туризма региона. Приведены пути дальнейшего развития ивент-туризма в Украине на примере Одесской области.

Ключевые слова: туризм, ивент-туризм, событийный туризм, ивент-мероприятия, фестивальный туризм, туристический рынок.

Tourism is one of the leading industries in the world economic complex (in economic terms it ranks second after the oil refining industry, and in terms of the number of jobs it firmly holds the first position). In recent years, the sphere of recreation, entertainment and tourism is one of the most promising areas of economy and business. In the current conditions of recession, economic tourism should become one of the factors of increasing domestic regional products, diversification of sources of income of regional budgets, job creation and improving the quality of life. Event tourism as a business began its development abroad, but in recent years has firmly entered the lexicon of tourism professionals in Ukraine, supplementing the list of types of domestic and inbound tourism. Events are becoming one of the most important elements of people's lifestyles. The rise in living standards and incomes has led to the rapid growth of the holiday and entertainment industry, which is directly related to the development of event tourism. Inventive tourism involves the systematic planning, development and marketing of festivals and special events that contribute to the development of infrastructure, the formation of a positive image of the territory, its attractiveness and economic growth. The article examines the current state of event tourism in Ukraine and highlights the main trends in its development on the example of Odessa region. The essence of event-tourism and its classification are determined. The development of event tourism in the international market of tourist services is characterized. The main tourist events of the region and the development of event tourism in Odessa region are covered. Thematic types of event tourism and modern event events and the process of preparation for their holding in the region are highlighted. The directions of state regulation of event tourism in Ukraine and in particular in the Odessa region are formed. Prospects of creation and realization of event tours on the territory of Ukraine are considered and directions of development of event tourism of the region are offered. The ways of further development of event tourism in Ukraine on the example of Odessa region are given.

Key words: tourism, event-tourism, event tourism, event-events, festival tourism, tourist market.

Постановка проблеми. В останні роки сфера відпочинку, розваг і туризму є однією з найбільш перспективних сфер економіки та бізнесу. Більшість розвинених країн активно змагається одна з одною у боротьбі за туристів, поліпшуючи якість організації нині існуючих і придумуючи нові подієві заходи, тим самим розвиваючи відносно молодий і перспективний напрям туристичного бізнесу – івентивний туризм. Подієвий, або івент-туризм, як бізнес почав свій розвиток за кордоном, але в

останні роки міцно увійшов у лексикон професіоналів туризму і в Україні, доповнивши список різновидів внутрішнього і в'їзного туризму.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні роки дослідженню подієвого (event) туризму в сучасних умовах розвитку економіки присвятили свої праці такі відомі вчені: О.В. Бабкін, П.В. Тищенко, І.В. Давиденко, О.В. Шикіна та ін. Було приділено багато уваги аналізу сучасного стану подієвого туризму в світі та перспективам

розвитку event-туризму в Україні, спираючись на досвід інших держав. Проте багато питань залишаються відкритими, особливо питання розвитку івент-туризму Одеського регіону.

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення сучасного стану та перспектив розвитку івентивного туризму в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. За оцінкою Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), подієвий туризм, або івент-туризм, нині є одним із найперспективніших видів туризму у світі та займає друге місце за популярністю в Європі.

Походження подієвого туризму стало сферою наукових досліджень порівняно недавно. Незважаючи на те що цей різновид відпочинку існує з найдавніших часів, в особливу галузь туріндустрії він трансформувався в післявоєнні роки, а особливою популярністю став користуватися в 1970-х роках.

В Україні ринок подієвого туризму почав формуватися з 90-х років ХХ ст. У самостійну сферу event-туризм виділився тільки за останні 20 років. Офіційно туристичні компанії розпочали реалізацію подієвих турів лише в 2002 р. Розвиток подієвого туризму в Україні відбувається повільно. Тільки з 2002 р. туристичні підприємства почали пропонувати послуги з організації подієвих поїздок. Збільшення в'їзного туризму у зв'язку зі спеціальними подіями не є систематичним, носить непростий характер, і пов'язано це з такими подіями, як, до прикладу, проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи з футболу в 2012 р., «Євробачення» у 2005 та 2017 рр.

Більшість подій регіонального і локального значення не приваблює достатньої кількості іноземних туристів, щоб говорити про їхній вплив на розвиток ринку в'їзного туризму в Україні.

Подієвий туризм є молодим напрямом туризму як в Україні, так і у світі, в якому головною мотивацією споживачів виступає інтерес до відвідування спортивної, розважальної, музичної або іншої події та прийняття у ній участі. Унікальні події тури поєднують у собі рекреацію, відпочинок та розваги одночасно.

Event-тури, що поєднують у собі традиційний відпочинок та участь у різноманітних заходах як у світі, так і в Україні, стають дедалі популярнішими, тому дослідження розвитку подієвого туризму в Україні є досить актуальним.

Згідно з останніми дослідженнями, до 2020 р. кількість учасників подієвих турів може перевищити число учасників екскурсійних турів та становити понад 35% від загального попиту на різні тури.

Подієвий, або івент (event), туризм – це постійна атмосфера свята, індивідуальні умови відпочинку й незабутні враження. Головна особливість подієвого туризму – безліч яскравих неповторних моментів.

Слово event (подія, захід) в англійській мові має дуже багато значень: як соціально-культурна, так і технічна й навіть філософська або ж запланована соціально-суспільна подія (захід), яка відбувається в певний час і з певною метою та має певний резонанс для суспільства.

У науковій літературі всі події, що сприяють розвитку подієвого туризму, згруповують і класифікують за трьома напрямками [2]:

1. Спортивні: чемпіонат, олімпіада, ігри, індивідуальні спортивні зустрічі, кубки, престижні змагання та ін.

2. Ділові: виставка, конференція, семінар, форум.

3. Культурно-пізнавальні: зарубіжна прем'єра, театральна постановка, фестиваль, концерт, перформанс, карнавал, шоу.

Серед інших видів туризму подієвий туризм вражає своєю насиченістю програми, видовищністю, яскравістю та атмосферою. Ще однією особливістю подієвого туризму є невичерпність його ресурсів.

Доцільно виокремити ще четвертий напрям – релігійний. Сьогодні окремі туроператори розробляють туристичний продукт на честь святкування релігійних свят: Водохреща, Великодня та ін., де туристи мають можливість духовно-культурного збагачення та ознайомлення з обрядами, традиціями й звичаями святкування у певних народів.

Подієвий туризм включає у себе низку заходів культурного, спортивного, етнографічного та виставкового видів туризму. Він пов'язаний, як правило, з унікальними подіями, притаманними тільки певній території: найбільшими ярмарками, фестивалями, народними святами, ювілеями будь-яких подій та ін.

До видів івенту (event) можна віднести: фестивалі, карнавали, паради, святкування; конференції, форуми, симпозіуми, круглі столи; освітні заходи: семінари, тренінги, курси підвищення кваліфікації; спортивні змагання (наприклад, Олімпійські ігри); концерти, покази фільму, театральні постановки; ювілеї, весілля, торжества; ділові події: виставки, ярмарки, торговельні шоу, презентації, відкриття підприємств, прийоми, заходи, пов'язані з просуванням торговельної марки, і т. д.

Найбільш привабливою частиною подій як своєрідного ядра подієвого туризму є те, що вони ніколи не бувають однаковими, тому кожен турист прагне відвідати захід самостійно, щоб повністю зануритися у цей унікальний досвід. Бажання сучасного мандрівника пошуку нових видів туризму і відпочинку змушує ринок туристичних послуг розширюватись. І от серед багатьох видів туризму впродовж понад 20 років поширення набуває фестивальний, або ж подієвий (івент), туризм. Цей вид туризму набуває все більшої популярності серед жителів великих міст та обласних центрів.

Ураховуючи підходи та думки науковців щодо чинників впливу на туристичну сферу регіону та

особливості івентивного туризму регіону, можна систематизувати та адаптувати розуміння їх дії до івентивного туризму в регіоні з метою з'ясування рівня їхнього впливу на розвиток івентивного туризму в регіоні і методичного апарату реагування на їх дію задля посилення позитивного впливу та уникнення негативного впливу. Очевидно, що розвиток івентивного туризму в регіоні визначатиметься впливом чинників розвитку туризму загалом, але з урахуванням його особливостей їх дія буде більшою чи меншою мірою чинити вплив на розвиток івентивного туризму (рис. 1).

Вивчення факторів розвитку івентивного туризму в регіоні є важливим складником формування та реалізації регіональної політики розвитку івентивного туризму загалом. Урахування цих чинників дає змогу спиратися на наукові обґрунтування під час формування та реалізації регіональної політики, аналізувати рівень та характер впливу того чи іншого чинника на розвиток івентивного туризму в регіоні та розробити заходи щодо використання стимулюючих та обмеження дії стримуючих чинників такого розвитку.

Основними проблемами неефективної політики розвитку івентивного туризму у більшості регіонів України є низький рівень сформованості передумов для розвитку івентивного туризму, недостатність івентивних турпродуктів, спроможних зацікавити іноземних туристів, а також низький рівень ефективності їх формування і просування.

Завдяки геополітичному розташуванню, етнічному складу населення, багатству культури і самобутності народів, особливостям обрядів і традицій Україна має значний потенціал для організації і розвитку ринку подієвого туризму. Унікальним у цьому контексті є й Одеський регіон.

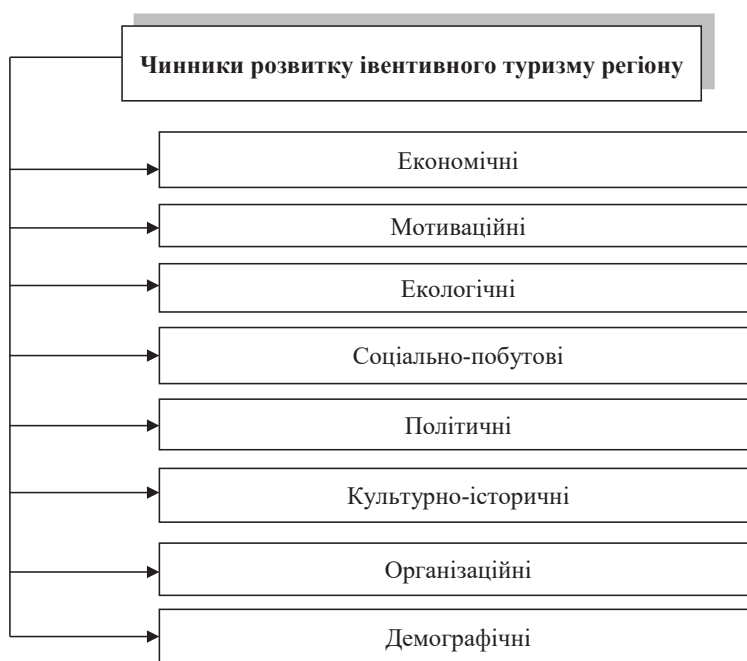

Рис. 1. Чинники розвитку івентивного туризму в регіоні

Одещина завжди була й є регіоном, де перспективи туристичної та рекреаційної індустрії залишаються одними з найкращих в Україні. Природно-ресурсний, історичний та культурний потенціал у поєднанні з вигідним приміським і прикордонним положенням та існуючий багаторічний досвід і напрацювання в туристичній сфері є достатньо вагомими передумовами пріоритетного розвитку системи рекреації та відпочинку, орієнтованої не лише на внутрішнього споживача, а й на обслуговування іноземного туриста.

Одеська область є надзвичайно перспективною в плані фестивального туризму, і кожен її район має високий потенціал для проведення фестивалів.

Найкращим методом для перевірки можливостей та загроз для розвитку фестивального туризму в Одеській області є SWOT-аналіз, представлений у табл. 1.

Таблиця 1

SWOT-аналіз фестивального туризму Одеської області

Сильні сторони	Слабкі сторони
<p>Сприятливі умови для проведення фестивалів, не лише влітку, а й узимку. Привабливий імідж Одеського регіону. Мультикультурність, яка дає змогу під час фестивалів знайомитися з культурою народів. Наявність історичних, культурних та гастрономічних ресурсів в області. Хороше транспортне сполучення, наявність різних видів транспорту в області.</p>	<p>Незадовільний стан доріг до багатьох туристичних об'єктів та населених пунктів в області. Низький рівень промоції більшості фестивалів Одеської області. Низький рівень сервісу. Відсутність цілісної підтримки фестивалів області від місцевої та державної влади. Слабка координованість роботи організаторів фестивалю та засобів розміщення, харчування тощо.</p>
Можливості	Загрози
<p>Ріст попиту на фестиваль у Болграді внаслідок окупації Криму. Відкриття нових можливостей унаслідок підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Активна позиція місцевих громад стосовно популяризації свого населеного пункту.</p>	<p>Загроза національній безпеці через агресію Росії. Наявність замороженого конфлікту в Придністров'ї. Високий рівень корупції в регіоні. Низький рівень інвестицій у сферу туризму області. Пандемія коронавірусу.</p>

Сьогодні Одеса, як і Одеська область, може порадувати своїх гостей широким спектром культурних заходів. Особливе місце серед них займають фестивалі. До найбільш відомих одеських фестивалів належать: мото-фестиваль Goblin Show, міжнародний фестиваль Гріновський «Червоні вітрила», карнавал боді-арту, міжнародний фестиваль сучасного мистецтва «Два дні та дві ночі нової музики», Одеський міжнародний кінофестиваль, «Одеса Джаз-Фест», День міста (2 вересня), Гуморина.

Сьогодні Одеська область має декілька стабільних фестивалів, що проходять щороку: Volgrad Wine Fest; Фестиваль вишиванки; Майстер джем фест; Чарівна бандура; Гуморина; Одеський кінофестиваль. Найпопулярнішим одеським фестивалем вважається Гуморина, який проходить щороку на День гумору, тобто 1 квітня. Започаткований цей фестиваль ще в 1973 р. і з перервами триває донині. Фестиваль не відбувся лише тричі: у 2014, 2015, 2020 рр. Основна причина – початок воєнного конфлікту між Україною та Росією і COVID-19. Даний фестиваль має статус міжнародного, адже за час проведення в Одесу приїжджають гості та аніматори з Іспанії, Угорщини, Франції, Ізраїлю, інших країн та областей України. Саме з періоду проведення Гуморини в місто приїжджають перші туристи після зимового застою.

В Одеській області часто проходять заходи, спрямовані на розвиток подієвого туризму. Прикладом є лицарські бої, кінне шоу у Білгород-Дністровській фортеці. Даний турнір – це єдиний середньовічний фестиваль, який багатий своєю історією.

Не менш відомий фестиваль Oceanman Odessa отримав нагороду «Подія 2018 року» від Всесвітнього клубу одеситів, на який приїхало близько 800 плавців, їхні сім'ї та друзі з 12 країн світу. Цей фестиваль – найкраща реклама міста і моря. А організатори події – приклад справжніх амбасадорів Одеси. Фестивалі Respublica, «Узвар», MO/DNI – унікальні івент-заходи, які стануть «фішкою» Одеського регіону.

Фестиваль «Чумацький шлях. Сіль» – фестиваль із душею, який формуватиме нову історію Куяльницького лиману. Фестиваль «Кодимафест» – гарний приклад культурного відродження

традицій сіл. На Трійцю ось уже чотири роки в с. Івашків проводяться два дні народних гулянь. Там створена хата трипільської культури, де кожне село представляє свій побут і традиційні страви. Потенціал району величезний, і треба зробити його справжнім туристичним заходом.

Ураховуючи потенціал області та м. Одеси, доцільно було б проводити кінофестиваль, оскільки тут було знято досить багато фільмів. Наприклад, Одеський міжнародний кінофестиваль – головний фестиваль національного кіно.

На Одещині є великі діаспори болгар та молдован, а ще більше – гагаузів. Одеська область є мультикультурною, у ній проживає безліч народів. Ці етнічні групи осіб є надзвичайно цікавими зі своїми традиціями, культурою та їжею. Подієво-гастрономічний та етнофестивалі показують гостям культуру та традиції місцевого населення.

Чинники, що сприяють розвитку фестивального туризму:

- зростаючий попит мешканців Одеси, інших областей та іноземців на відпочинок саме в Україні;
- унікальна історична, етнографічна, культурна, природна спадщина Одеської області;
- достатня наявність рекреаційних ресурсів;
- екологічна чистота національних парків та заповідників;
- наявність вільних трудових ресурсів для обслуговування туристів;
- доступна ціна на організацію фестивалів;
- можливість надання комплексу додаткових послуг: екскурсії, риболовлі, кінноспортивні, катання на човнах (на певних територіях).

Саме місто Одеса завдяки високому рівню інфраструктури має перспективу проведення абсолютно всіх видів фестивалів, але найбільш дохідними та масовими в плані туризму будуть спортивні події.

27 вересня 2019 р. в рамках Міжнародного дня туризму в Одесі відбулася конференція «Туристичний потік Одеської області – 2019». На конференції представники туристичного бізнесу обмінялися досвідом, а також розглянули питання підвищення якості туристичних послуг.

Захід проводився Центром інформаційної підтримки бізнесу міста Одеси, заснованим на базі Одеської регіональної торгово-промислової

Таблиця 2

Найперспективніші райони для фестивального туризму

Район	Фестивалі, які мають потенціал для проведення	Фестивалі, які проводяться сьогодні
Болградський	Гастрономічний, етнографічний, розважальний, тематичний	Гастрономічний (фестиваль вина)
Білгород-Дністровський	Замковий, розважальний, музичний, екологічний	Музичний та замковий
Кілійський, Ренійський та Тарутинський	Екологічні, етнографічні, гастрономічні, музичні, пригородницькі	Немає активних фестивалів
Місто Одеса	Розважальні, спортивні, музичні, пригородницькі, гумористичні, екологічні	Фестиваль гумору, розважальні події, освітні

палати за підтримки Європейського банку реконструкції і розвитку (ЄБРР) у рамках ініціативи Європейського Союзу.

Конференція надала можливість встановлення і розвитку діалогу між міжнародними експертами, представниками готельного та ресторанного бізнесу, асоціацій, органів місцевого самоврядування з метою виявлення проблем розвитку івентивного туризму в регіоні та підвищення якості локальних фестивалів [3].

Висновки з проведеного дослідження. Організація подій (івентів) сприяє популяризації країни, регіону, міста, конкретного місця (дестинації), залучаючи значні потоки туристів. Дестинації розвиваються, просуваючи і рекламуючи різні види івентів для виконання таких функцій:

- залучення туристів (особливо в низький сезон);
- прискорення відродження міст;
- збільшення туристичної місткості дестинації і розвитку інфраструктури туризму;
- формування сприятливого іміджу дестинації і здійснення внеску в розвиток території як сприятливого місця для проживання, роботи та інвестування.

В Україні існують усі передумови для активного розвитку ринку подієвого туризму, однак низка чинників перешкоджає його успішному формуванню: нерозвинена інфраструктура для прийому та розміщення гостей, недостатня інформованість населення про заходи та неналежний рівень їх організації. Програми подієвого туризму сприятимуть вирішенню пріоритетних завдань туристичної сфери області шляхом використання відповідного інструментарію для розв'язання соціальних проблем, підвищення рівня економічного потенціалу територій, прибутковості бізнесу та доходів населення і, як наслідок, створення умов для загального підвищення соціальних стандартів, якості життя та розвитку бізнес-середовища.

Одещина має великі можливості для подальшого розвитку фестивального туризму, й є великі перспективи для досягнення позитивних результатів. Велику кількість туристів гарантує те, що область знаходиться поруч із молдавським кордоном, має вихід до моря, а також хороше залізничне та автомобільне сполучення. Також у самій області знаходиться порівняно добре розвинута транспортна мережа автомобільних доріг, що є сприятливим чинником для приїзду туристів не лише з України та Європи, а й зі США та Азії чи Африки.

Показник послуг в Одеській області можна вважати одним із найвищих серед показників інших областей України. У плані наявності ресурсів область є передовою.

Стабільне збільшення кількості відвідувачів подієвих заходів свідчить про те, що даний сегмент затребуваний і має прекрасні перспективи для подальшого розвитку. За умови створення

чітко обґрунтованої програми заходів для популяризації фестивального руху, а разом із ним і подієвого туризму в Одеському регіоні, правильного підходу до рекламної політики, Одеса та Одеський регіон мають можливість перетворитися на справжній центр подієвого туризму як на Півдні країни, так і на всій території України.

Але існує низка проблем, які перешкоджають розвитку івент-туризму в Одеській області: недостатньо розвинена організаційна структура подій, недоліки в організації, немає відповідної реклами та інформаційної підтримки. Але, незважаючи на це, маючи сприятливе географічне розташування, хорошу транспортну доступність, досить розвинуту туристичну інфраструктуру з розвитком органів місцевого туризму, може підвищити їхню конкурентоспроможність на внутрішньому та світовому ринках туризму.

Спостерігається низький рівень відвідувань зі службовою, діловою та навчальною метою іноземних туристів в Одеській області. Це вказує на доцільність створення event-заходів для підвищення питомої ваги таких відвідувань. Для цього пропонується організація конференцій, конгресів, ярмарок, виставок, лекцій, професійних спортивних заходів.

Стратегічним напрямом розвитку туристичної галузі Одеської області є перетворення її на конкурентоспроможну, високорентабельну, інтегровану у світовий ринок галузь, що зможе стати вагомим чинником прискорення соціально-економічного розвитку області, підвищення якості життя населення, гармонійного розвитку і консолідації суспільства, популяризації України у світі.

Упровадження подієвого туризму на території України сприятиме розвитку внутрішнього туризму та росту туристопотоків у регіон і підвищенню економічного рівня країни.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Олійник В.В., Шикіна О.В. Сучасний стан та перспективи розвитку подієвого туризму на території України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 12. С. 460–463.
2. Тищенко П.В. Теоретичні аспекти та розвиток подієвого туризму регіону. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2011. № 33. С. 124–125.
3. Передумови та перспективи розвитку фестивального туризму в Одеській області / І.В. Крупіца і ін. *Український журнал прикладної економіки*. 2020. Том 5. № 1. С. 133–141.
4. Шикіна О.В., Ліптуга І.Л. Аналіз структури туристичних потоків Одеської області. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 7. С. 114–127.

REFERENCES:

1. Oliiynyk V.V., Shikina O.V. (2016) Suchasnyj stan ta perspektyvy rozvytku podijevogho turyzmu na tery-

toriji Ukraïny [Current state and prospects of event tourism in Ukraine]. *Global and national economic problems*, vol. 12, pp. 460–463.

2. Tishchenko P.V. (2011) Teoretychni aspekty ta rozvytok podiiievoho turyzmu rehionu [Theoretical aspects and development of event tourism in the region]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University*, no. 33, pp. 124–125.

3. Krupitsa I.V., Zhigailo O.M., Bayrachna O.K., Biryukova M.E. (2020) Peredumovy ta perspektyvy roz-

vytku festyvalnoho turyzmu v Odeskii oblasti [Prerequisites and prospects for the development of festival tourism in the Odessa region]. *Ukrainian Journal of Applied Economics*, vol. 5, no. 1, pp. 133–141.

4. Shikina O.V., Liptuga O.V. (2015) Analiz struktury turystychnykh potokiv Odeskoi oblasti [Analysis of the structure of tourist flows of the Odessa region]. *Global and national problems of the economy*, no. 7, pp. 114–127.